

Recensie: *Emilia Galotti* – Maren Bjorseth / TA2 / Toneelschuur Producties

3 februari 2017, Priscilla van Rooij

Het muisje in het poppenspel

Emilia Galotti, een stuk van Gotthold Ephraim Lessing uit de achttiende eeuw, maar dan opnieuw op de planken anno 2017: hoe ziet het stuk er dan uit? Het verhaal blijft immers gaan over het prachtige meisje Emilia, wier verloofde van kant wordt gemaakt opdat de prins haar zal krijgen. De encenering geeft meteen al een absurdistische toon met de slierterige gordijnen, het opvallende lichtgebruik en het snoeperige roterende bed. De kostuums en grime doen daar een schepje bovenop. De hoffelijke kledij en de acteurs met witte gezichten en gekleurde ogen laten de personages op poppen lijken.

In dit poppenspel springt er een personage als grijs muisje bovenuit, namelijk Emilia Galotti zelf. Zij wordt dan ook afgeschilderd als de onschuld zelve. Haar verschijning lijkt erop te duiden dat ze niet wil meedoen aan het spel dat door iedereen achter haar rug om wordt gespeeld. Ook nu, met bijvoorbeeld de opkomende Women's Marches, blijft de rol van de vrouw in onze huidige maatschappij een actuele kwestie. De vraag is dan ook vooral wat Emilia eigenlijk zelf vindt van het lustslot van de prins, waar zij zelf voor staat.

Helaas wordt dit onvoldoende uitgewerkt in de voorstelling en dat is jammer. Eerst is ze enkel het verliefde giebelende meisje dat vroom de kerk bezoekt, later zijn haar emoties tegenover de prins en de dood van haar verloofde vlak en onduidelijk. Emilia krijgt geen eigen stem, maar barst soms wel uit in gezang, een noodkreet? Zij lijkt niet te kunnen ontsnappen aan de plannen van de andere personages en wordt daarin het onderwerp van hun macht, een object van het spel. Het had verruimend kunnen zijn als het object subject werd, als de rollen werden omgedraaid en er zich een kat-en-muis spel zou ontplooiën waarin Emilia een diepgaander personage bleek te zijn. Echter, de andere personages zouden vrolijk doorgaan, zoals te zien in hoe ze regelmatig in hun hoffelijke dansjes vervallen om te laten zien dat er geen ontkomen is aan het noodlot. De droom van Emilia over de ketting met parels, het verdriet, zal uitkomen. Leuk detail dat de gravin dit verdriet al heeft ondervonden zoals te zien is in haar sieraden.

Het einde komt dan ook niet als in verrassing, daar werden we als publiek immers al op geattendeerd. Hier neemt Emilia wel eindelijk een actieve rol in, maar de vraag is of ze op deze manier daadwerkelijk uit het spel is ontsnapt of een slachtoffer blijft. De dramaturgie van de voorstelling is vernieuwend en het spel is komisch. Het zorgt ervoor dat er met een frisse blik gekeken kan worden naar deze oude toneelklassieker. Enkel de diepgang van het personage Emilia Galotti zelf had wat mij betreft nog wat opgekrikt mogen worden.